

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**کارشناسی عوارض اقدامات تشخیصی و
درمانی در رشته تخصصی اطفال
دکتر کامران سلطانی**

متخصص پزشکی قانونی

دیدگاه‌های رایج

- الف- با توجه به اینکه عوارض در جریان امور تشخیصی و درمانی بوجود می‌آیند در هر صورت پزشک مسئول است.
- ب - نظریه اینکه از نظر علمی عوارض بوجود آمده در کتب مرجع ذکر شده‌اند جزء « عوارض شناخته شده » محسوب شده و پزشک مسئول نیست.

مثال: هیپوکسی نوزاد (فلج مغزی)

الف- درباره هیپوکسی نوزاد پزشکان متخصص زنان، اطفال و بیهوشی و کادر مامایی مسئولیت دارند.

ب- هیپوکسی نوزاد عارضه‌ای شناخته شده است و در هر صورت کسی مسئولیت ندارد.

راهکار پیشنهادی شامل توجه به مواردی برای شناسایی بهتر موضوع براساس شواهد پزشکی مندرج در پرونده و مدارک پزشکی بوده و لازم است مسائل زیر در نظر گرفته شوند.

۱. شناسایی دقیق عارضه بوجود آمده

۲. شناسایی علل و چگونگی ایجاد

۳. بررسی رابطه علیت بین اقدامات پزشک و ایجاد عارضه

۴. بررسی اقدامات پزشک متناسب با شرایط بیمار در مراحل مختلف سیر بیماری

موارد مربوط به تشخیص

الف - عدم تشخیص

ب - تشخیص نادرست

پ - تشخیص دیر هنگام

قصور یا عدم قصور؟

۱ - وضعیت و شرایط بیمار مورد توجه بوده یا نوع بیماری؟

۲ - دسترسی به امکانات و تجهیزات و شرایط مکانی و زمانی

چگونه بوده؟

● عدم حضور بر بالین بیمار در صورتی که منجر به عدم تشخیص و ایجاد عارضه گردد؛ قصور (بی مبالاتی) محسوب می گردد. عدم بررسیهای تکمیلی متناسب با شرح حال و وضعیت بالینی بیمار که منجر به عدم تشخیص شود؛ **تخلف پزشکی** است و اگر منجر به ایجاد آسیبی گردد؛ **قصور** خواهد بود.

موارد مربوط به اندیکاسیون اقدامات

الف - وجود شواهد پزشکی کافی در مدارک و مستندات

ب - نفع و زیان در مورد اقدامات پرخطر

پ - توجه به این اصل:

درمان « بیمار » بجای درمان « بیماری »

- اگر اقدامات درمانی بدون اندیکاسیون انجام شوند، **تخلف پزشکی** محسوب می گردند و اگر در نتیجه اقدام فوق عارضه ای بوجود آید **قصور (بی احتیاطی)** محسوب می گردد.

عوارض قابل پیش بینی

- اطلاع از احتمال وقوع
- آمادگی پزشک برای عوارض
- آماده نمودن کادر معالج
- پیگیری پزشک و کادر معالج

- هر پزشک متخصص اطفال می داند که انجام عمل جراحی ختنه می تواند با عوارضی همراه باشد، بنابراین انتظار داریم که به فکر عارضه بوده و اقدامات احتیاطی لازم را به عمل آورد.

عوارض قابل پیشگیری

- از بروز برخی از عوارض می توان پیشگیری نمود
- اطلاعات علمی کافی
- مهارت کافی در انجام پروسیجرها

بررسی شیوه انجام اقدامات پزشکی

در مدارک پزشکی (اوراق شرح حال - شرح عمل و نت‌های پزشکی - دستورات پزشکی و نتیجه آزمایش‌ها ...) راه تشخیص شیوه انجام خدمات پزشکی است و باید به نحو کامل و صحیح توسط پزشک تکمیل گردد.

● **سوال_** آیا انتظار داریم که متخصص اطفال به تنهایی از عهده تمام عوارض برآید؟

تشخیص و درمان عوارض

- تشخیص صحیح و به هنگام عوارض
- درمان صحیح و به هنگام عوارض
- مشاوره و دریافت کمک به موقع

همیشه نمی توانیم از وقوع عوارض جلوگیری
کنیم. تکلیف چیست؟

پاسخ این مسئله بررسی دقیق اقدامات پزشک در
کلیه مراحل و اینکه او « راه درست را رفته است »
می باشد.

● نقش مسئول فنی در باره عوارض چیست؟

- ۱-وظیفه (نیروی انسانی، تجهیزات و فضای فیزیکی، فرایندهای کاری)
- ۲-کوتاهی در انجام وظایف
- ۳-ایجاد صدمه
- ۴-رابطه علمی بین بند ۲ و ۳

جمع‌بندی

۱- در مورد فلج مغزی ناشی از هیپوکسی ونحوه درمان عوارض زردی فیزیولوژیک از ابتدا نمی‌توان نظر بر قصور یا عدم قصور داد. بلکه با ملاحظه دقیق پرونده و شواهد پزشکی در صورتیکه در کلیه مراحل اقدامات تشخیصی و درمانی مبتنی بر اصول علمی و متناسب با شرایط بیمار باشد، نظر کارشناسی بر عدم قصور خواهد بود.

۲- بنابراین هرگونه پیش‌داوری در مورد سرنوشت بررسی پرونده‌های مذکور قبل از بررسی کارشناسی مبتنی بر شواهد پزشکی، مبنای علمی و قانونی ندارد.

از توجه شما سپاسگزارم